

Pilistvere pasun

Pilistvere küla oma leht

Lõikuseks 2012 Issanda Aastal

Väljaandja Barlo Kirjastus Pilistveres 2012

Maad kuulaskid ja lehe panid kokku: Pille-Riin P. Kalmus, Marit Leis

Trükiarv 500 tk. Jagamiseks tasuta.

Palju õnne, külavanaema!

Sõltumata sellest, kas toimumas on külatalgud, koolitus või tegemist on pühapäevase jumalateenistuse järgse kirikukohviga, tuleb Vilma kohale, kaks karpikaenlas: üks lihapirukatega, teine moosipirukatega – ja seltskonna tuju tõuseb. Mõnikord poetab ta kotist ka mõne uue kudumi – viimane kord oli selleks kihelkonnamustriga mobiilikotike. See kõik annab aimu 80. aastaseks saava külavanaema elujõust.

Räägime Vilmaga selle kõige algusest: esimestest sukavarrastest ning pirukamässamisest.

Vilma Alles: "Olen sündinud 1932. aastal Kõo lähedal. Siia, Pilistverre, tulin võitõöstusesse (meierei maja) tööle 1953. aastal. Siin abiellusin, siin sündisid lapsed.

Suur osa minu elust, ligi 60 aastat, on möödunud Pilistvere Pritsimajas elades – minu mees oli aktiivne tuleõrjespordi eestvedaja. Minagi lõin võistlustel kaasa – Pilistvere naiskonnad-meeskonnad olid tasemel."

Kuidas see sukavarrastega kohtumine siis ikka oli?

Olin ikka päris pisike, vast nelja-viiene, kui isa mulle sindlinaelad tõi. Nendega ma oma esimese kudumistüki, nuku salli, ka tegin. Seal edasi tulid juba kindad. Mäletan hästi – need olid valged kindad, kuhu olid sisse kootud sinised "kärbed". Läksin kindaid õue proovima, kuid külm hakkas näpistama. Pöial polnud veel tehtud! Nojah, ja siis nad kõik tulid: sokid, sallid, mütsid, papud, sussid, kampsunid... Kogu külarahvale ja kaugemalegi. Ühe

kampsuniga juhtus veel selline lugu, et viidi näitusele lausa Rootsi, kus keegi seda ära osta tahtis. Aga ma ei raatsinud müüa, sest olin sellega palju vaeva näinud ning tahtsin endale hoida. Nüüd olen, jah, teinud moodsaid mobiiltelefonide kotte. Valgeid-sinise mustriga, halle-lilla mustriga. Igaletüümile oma kotike! No ma ei oska kohe kudumata olla.

Aga pirukad?

See pirukategemine sai alguse vist 80-date lõpust, kui töötasin Pilistvere hooldekodus. Hakkasime just seal koos Ljubaga (Ljuba Ess, toonane hooldekodu juhataja, praegune valla sotsiaaltöötaja Toim.) pirukategemist proovima. Voh-

ma laulukoor tuli vanadele esinema ning meie pakkusime värsked pirukaid. Ühel hetkel tuli töökoht jätta, aga pirukategemist ei jätnud ma mitte. Vahel on olnud pirukate suur nõudmine: sünnipäevadeks, koosviibimisteks, pühadeks ja milleks iganes veel. Olen siis teinud lisaks lihapirukatele ka moosi- ja porgandipirukaid. 2011. aastal, kui Pilistvere küla Aasta külaks kandideeris ja vabariiklik komisjon kohal oli, tõusis üks komisjoni liige, Maa-lehe ajakirjanik, püsti ja ütles, et need on vabariigi parimad lihapirukad. Nüüd müüvadki "Inglit" kohvikus vahetevahel minu pirukaid, silt juures: "vabariigi parimad".

Külavanaemaks "ristis" Vilma Carl H. Pruun, Pilistvere noor jalgrattasportlane, kes praegusel hetkel treenib ja võistleb meeskonnaga Prantsusmaal.

Carl: "Noo, ta lihtsalt on selline tore vanaema nagu multifilmides. Minu enda vanaema elab kaugel ja Vilma on mulle ka nagu vanaema. Tore selline, kellel on soe süda. Koguaeg rõõmsameelne. Raske öelda kõike... Hooliv, alati kuskil komm või küpsis ning alati midagi pakkuda. Tervitan teda sünnipäeva puhul!"

Kalmistu heakord sõltub iga üksikisiku panusest

Hiljuti helistas mulle üks vanamemm, kes endise kihelkonna elanikuna ikka siin Pilistvere kalmistul käib. Rääkis sellest, et käis lähedaste haudadel ning oleks ka pikemalt ringi vaadanud kalmistul üldiselt, kui pere noortel, kes transpordiabi pakkusid, poleks nii kiire olnud.

Olen nüüdseks Pilistvere kalmistu tegemisi jälginud 3 aastat ja saan tõdeda, et aktiivsete kalmistukülastajate-hooldajate arv on vähenemas. Esivanemate haudadel käimine muutub harvemaks nooremate põlvkondade poolt ning hääbuma hakkab kalmistukultuur tervikuna. Pidevalt kalmistul liikujana torkavad silma märgid, mis räägivad sellest, et suhtumine pühasse paika on unarusse vajumas. Kõige suuremat muret teevad sobimatusse kohta sokutatud prügi ja autoga kalmistu värvatest läbi trügimine. Aga ka kaasavõetud neljajalgne sõber, kes kalmistul üle haudade silgates tutvumisringi teeb.

Kalmistu on koht, kus haud on haa kõrval ning arvestada tuleb nii naaberhauaplatsi omanikega, kui ka tervikpildiga. See, et muinsuskaitse all oleval Pilistvere kalmistul on Jüri Vilmsi mälestusmärk, kihelkondlik vabadussõja rist, Põrgupõhja uue vanapagana matmiskoht (just siin kalmistul filmiti üles Põrgupõhja Jürka matmine) ning mitmeid teisi olulisi mälestusmärke, tõstab kalmistu külastatavust ka üldiselt.

Hea tava kohaselt korraldatakse lähedaste hauad mitte ainult kalmistupühaks suvel, vaid kevadpühadeks mais ning hingedepäevaks novembris.

Aga peetakse kinni ka kirjutamata reeglitest nagu vaikus ja rahu.

Soovin, et erinevad põlvkonnad leiaksid aega ja rahu tulla kalmistule ning hoida korras oma lähedaste hauad. Iga inimese panus oma perekonna puhkepaiga heakorda ning kaks sammu seal edasi on oluline nii kalmistu ilme, kui kõikide lahkunute mälestuse hoidmisel.

Elma Aren
külaelanik

Koguduse noorteõhtud
algavad jälle oktoobris.
Tule osalema!

Avatud külavärvavad

21. ja 28. juulil toimus Eestis Avatud Külavärvade päev, milles osales ka Pilistvere. Pidasime suveköögi alla tarnapunumiskoolitust, keetsime moosi ja kuulaskid kontserti.

Jagasime rõõmsalt küla tegemisi värvavast sisseastujatega ning pidasime isekeskis plaane tulevikuks. Midagi ei jää tegemata, kui on tahe ja toetus. Küla tänab lahkeid rahastajaid: Kodukant-KÜSK-EAS Viljandimaa KOP-Hasartmängumaksu Nõukogu

L ühiuudised

Mickwitzide järglased Pilistveret uudistamas

Kolme põlvkonna kirikuõpetajate, Pilistvere kogudust 19. sajandi lõpul ja 20 sajandi alul teeninud Mickwitzide, järglane Martin Dimiter Hoffmann koos abikaasa Monikaga tegid augustis üllatusvisiidi Pilistvere kirikumõisa. Kümme aastat tagasi toimunud külastuse järel oli see abielupaarile teine kord tulla kaema esivanemate sünni- ja kodukohta. „Minu vanaema, Helene, rääkis mulle lugusid oma lapsepõlvest, mis möödus Pilistveres,“ rääkis Martin Dimiter, „olin vanaemaga palju koos ning seetõttu sain neist muljetest palju mõjutusi.“ Mickwitzide järglane Martin D. Hoffmann elab koos abikaasaga Austrias ning peab Viinis pensioonipõlve. Siiski tegeleb mees praeguseni ka ülikoolis õpetamisega. Tema valdkonnaks on etnograafia. Abielupaar soovib Pilistvere kogudusega hoida sidet, et uurida perekonna ajalugu. Samuti olid nad ise valmis jagama kogudusega Mickwitzide perekonna käekäiku perekonna valduses olevate dokumentide ja säilinud kirjavahetuste kaudu.

Vabatahtlikud töölaagerdajad

Augustikuu teisel ja kolmandal nädalal pidasid talgulaagrit Pilistveres vabatahtlikud, kes olid kokku tulnud üle maailma: Austriast Hispaaniani, sekka Hiina ja Jaapan.

Laagri korraldaja Imavere valla noorsootöötaja Eveli Maksimi sõnul on see 6. aasta, kui ettevõtmist korraldatakse. Laager on vanusele 18+ ning sisuks vabatahtlik töötamine kogukonnas. Lisaks Pilistvere abistamisele loodi kaasa tööd Sassi talus, Eistvere mõisas ja Käsukonna kultuurimajas. Pilistveres tegid noored hakkajad tööd Rahvamaja taga, kalmistul ja memoriaalil. Lisaks aidati pastoraadi värvides väike mängumaja.

Eveli Maksim: „Selleline rahvusvaheline laager on parim võimalus praktiseerida oma inglise keelt, vabaneda kultuuride kohta levivatest eelarvamustest ning panustada kogukonda tööga, mille tulemus on kohe näha. Positiivne elamus on garanteeritud!“

Pilistvere suvekohvik „Ingl“ lõpetab oma 5. hooaega. Paras aeg küsida „Mida arvad Inglise kohvikust?“

Kaie

(külaelanik)

Hea, et Pilistveres on selline kohvik. Siin on tore istumas käia nii vanematel kui ka noorematel inimestel. „Inglise“ kohviku teenindus on super ja teenindajad sõbralikud. Kaubavali on piisav, et leida endale midagi meelepärast. Kõik võimalused on lõõgastumiseks olemas. Sooja ja ilusa ilmaga on mõnus käia kohvikus ka kontserte kuulamas.

Richard

(kohalik)

See on imetusväärne, et selline kohvik eksisteerib sellises väikeses kirikumõisas. Siin saab istuda sõpradega kuni hiliste õhtutundideni ja mõnusa aega veeta. Siin saab väga head kohvi hommikuks ja maailma parimat jäätisekokteili. Burger on ka, aga see ei ole minu lemmik. Ilusad inglipiigad toovad silmale rõõmu. Siin on olemas kõik mida vaja. Mulle meeldivad väga live kontserdid, mis kohviku terrassil toimusid. Siit ei puudu ka romantiline vesijalgrattasõit koos päikseloojanguga. Selline projekt ühendab väikse küla elanikke.

Markus

(laagriline Austriast)

Maastik kohviku ümber on väga ilus, parim koht lõõgastumiseks. Teenidajad on väga toredad ja sõbralikud. Austrias on tavaliselt kohvik koos pagariäri. Terrassil võiks toimuda ka metallica kontsert. Järvele tahaks jahti.

Pasha

(laagriline Venemaalt)

Kaubavali oli hea, piisavalt valikuvõimalust erinevate asjade vahel. Väga palju erinevaid šokolaade ja jäätiseid. Čai ja kohv olid väga head. Meeldis see, et müüja andis nõu mida osta ja soovitas erinevaid asju. Olid toredad inglipiigad.

Alejandro

(laagriline Hispaaniast)

„Inglise“ kohvikus on hea teenindus ja kauba kvaliteet. Mulle meeldis see, et kohvik oli kaua lahti. Makseviise oli üllatavalt palju maakoha kohta. Oli hea jäätis. Kohvikus oli vaikne ja rahulik. Hea, et terrassil on pleedid. Ja küünlad olid väga mõnusad, kui hämaraks läks. Mulle meeldis väga terrassikontsert.

Lukas

(laagriline Austriast)

Čai oli väga hea ja loodus parim. Mulle meeldis vaadata kuidas kohvikus, kui teenidaja midagi tegi nägi kohe tulemust, mitte nagu kontoris töötades. Vesijalgrattad olid väga lahedad. Austrias ei ole üldse selliseid kohvikuid. Seal pakutakse kohvi pagariärides.

Maria

(kohviku töötaja)

„Inglise“ kohvik annab väga hea kogemuse kohvikus töötavatele noortele võõraste inimestega suhtlemisest. Noored õpivad, mida tähendab kellaajast-kellaajani tööl olemine. Tore, et tehakse väljasõite ja ka koolitusi, mis annavad palju õpetust, kuidas elus hakkama saada. Mulle meeldib kohvik väga välimuselt, nagu päkapikumaja. Ja nüüd kui kohvikus on ruumi rohkem on see veelgi parem. Kohv on siin väga hea. Lahe, et siin on tööl just noored. Kuid tööl võiks olla ka poisid. Terrassikontserdid annavad veel suurema tähenduse sellele kohvikule, mis näitab, et see pole lihtsalt burksiputka vaid inimesed saavad siin mõnusa aega veeta. Antakse positiivset tagasisidet, kui teeninduse ja toiduga rahul ollakse ja see on töötajale väga tähtis. Inglise kohviku viis aastat on läinud lennates. Loodan, et iga uus hooaeg toob midagi uut juurde.

Küsitluse pani kokku Marit Leis

Terrassikontserdid jagasid sumedat suve

Selle suve omapäraseks ettevõtmiseks Pilistveres olid Inglisekohviku terrassil toimunud suvekonsertid. Kokku 6 erinevat kontserti, mida aitasid rahastada KÜSK ja Kultuurkapital. Eesmärgiks pakuda piirkonnas väiksemat sorti õdusaid vabaõhukontserte. Esinejatena astusid üles noored muusikud Viljandi kultuuriakadeemiast, Rapla Kandlekojast, Ele Millistfer. Tõmbenumbriks osutus Marek Sadama ja Tõnu Laikre kontsert, kus äsjalaienud terrass jäi ligi 150-le muusikanautlejale väikeseks ning lisakohad tuli sisse seada muruplatsile terrassi kõrval. Terrassikontsertide ilu ja võlu peitub selles, et muusikat saab kuulata ka pisut kaugemal: järve ääres või sillal.

Suvekohviku rahvas loodab, et inimesi kokku toonud kontserte saab pidada ka järgmisel suvel.

Marek Sadam

Laura Junson

Pilistvere Jõulumaa 2012

Selle aasta rõõmud Jõulumaa 14.–15. detsembril: käelised tegevused töötubades, esinejad, jõuluvana ja päkapikud, jõulustseen, Inglise kohvik. Lumeanni korral ka lumememmemaa ja saanisõit.

Info: Pille-Riin P. Kalmus 5564 6222

Talvel jälle uisuväli!

H.O.T! on rõõmus, et uisuväli Pilistvere järvejääl endiselt pop on. Hoiame ka sel aastal liuvälja puhta ja valgustatuna ning pakume laenutuseks uiske

Toeta hobisporti ja löö kaasa vabatahtlikuna!

a/a 221048600636
MTÜ Hoia Oma Tervist!
Info: Maarja Okas 5552 6175

Kinobuss tuleb!

2-päevane koolitus filmist:

- * filmikeel, žanrid, tehnika, montaaž
- * praktiline töö: väike filmiklipp

Jälgi reklaami
FB kontol: Pilistvere noored

Oodatud on kihelkonna noored vanuses 10-26.